

Statistik	
Periode	
Oplysningsside	Information om indberetningen: http://www.dst.dk/forskninginnovation
Kontakt til Danmarks Statistik	Spørgsmål om indberetningen: www.dst.dk/SOS

Omfattede CVR-numre

Besvarelsen skal kun omfatte det CVR-nummer, der er udvalgt til indberetningen.

Der kan dog svares for flere virksomheder...

- hvis forskning, udvikling eller innovationsaktiviteter omfatter flere virksomheder.
- hvis der svares på koncernniveau.

1. Omfatter besvarelsen flere CVR-numre?

- Nej, kun det udvalgte CVR-nummer
- Ja, flere CVR-numre

OBS: I begge tilfælde skal der kun svares for **danske** virksomheder.

Hvis Ja, angiv hvilke:

a. Hvilke andre CVR-numre er omfattet af indberetningen?

CVR-nummer	Navn

Indberetningens dele

Indberetningen handler om forskning og udviklingsarbejde samt om innovation.

- I. **Forskning og udviklingsarbejde (FoU):** Systematisk arbejde iværksat for at udvikle - og finde anvendelser for - ny viden. FoU *kan* resultere i innovation.
- II. **Innovation:** Faktisk introduktion af nye eller væsentligt ændrede produkter, produktionsprocesser, arbejdsgange, organisationsformer eller metoder til markedsføring. Innovation kan introduceres *med eller uden* forudgående FoU-arbejde.

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Del I: Virksomhedens forskning og udviklingsarbejde - FoU

FoU (Forskning og Udviklingsarbejde) omfatter ...

- skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden og
- udnyttelse af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder.

Fælles for al FoU-aktivitet er, at den skal indeholde et væsentligt nyhedselement.

FoU kan foregå i alle brancher, fx ...

- it, teknik og fremstillingsvirksomhed
- jordbrug, fødevarer og veterinærområdet
- administration og økonomisk planlægning
- service, salg og marketing
- osv.

FoU kan inddeles i tre typer:

- Grundforskning
- Anvendt forskning
- Eksperimentelt udviklingsarbejde

Grundforskning: Eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse uden nogen bestemt anvendelse i sigte.

Anvendt forskning: Eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det formål at opnå ny viden og forståelse. Arbejdet er dog primært rettet mod bestemte anvendelsesområder.

Eksperimentelt udviklingsarbejde: Systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning og/eller praktisk erfaring med det formål, at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser.

2. Har virksomheden i 2013...

	Ja	Nej
2.1 købt eller indlicenseret patenter, brugsmønstre, varemærker, designs eller knowhow?		
2.2 selv søgt patenter?		
2.3 købt FoU-arbejde fra andre? inkl. køb fra andre virksomheder i egen koncern, der ikke er omfattet af indberetningen		
2.4 selv udført eget FoU-arbejde i Danmark?		
2.5 haft egen forsknings- eller udviklingsafdeling?		
2.6 haft FoU-aktiviteter i udenlandske datterselskaber?		

Hvis Nej til ALLE spørgsmål (2.1-2.6)

Gå til Del II, side 10

FoU-personale og -årsværk

FoU-personale:

- Ansatte, der har arbejdet med forsknings- eller udviklingsopgaver i mindst 5 pct. af deres arbejdstid dvs. mindst 80 timer pr. år for en fuldtidsansat.

FoU-årsværk - eksempler:

- Én persons arbejde med FoU på fuld tid i et år udgør 1 årsværk.
- Én persons arbejde med FoU på halv tid i et år udgør 0,5 årsværk.

Besvar spørgsmål 3 og 4, hvis Ja i 2.4: *Har virksomheden selv udført eget FoU-arbejde i Danmark?*

3. Hvor meget af virksomhedens personale har udført, støttet eller administreret FoU i Danmark i 2013?	Ansatte m. FoU-opgaver i 2013	FoU-årsværk beregnet antal i 2013
- Forskere og andre specialister der har udviklet ny viden, produkter, processer, metoder eller systemer eller planlagt og ledet FoU-projekter > Heraf kvinder:	▼	▼
- Andet personale, inkl. teknisk personale der har støttet eller serviceret FoU-projekter. Fx maskinmestre, laboranter, programmører, kontorpersonale, håndværkere mv. > Heraf kvinder:	▼	▼
I alt beskæftiget med FoU i 2013		
> Heraf kvinder:		

4. Er der nogen ansatte forskere med FoU-opgaver, der har en ph.d.-, licentiat- eller doktorgrad?	Ja	Nej

Hvis Ja:

a. Angiv antal ansatte og beregnet antal FoU-årsværk for:	Ansatte m. FoU-opgaver i 2013	FoU-årsværk beregnet antal i 2013
- Forskere med ph.d.-, licentiat- eller doktorgrad > Heraf kvinder:		

Besvar spørgsmål 5, hvis Ja i 2.6: *Har virksomheden haft FoU-aktiviteter i udenlandske datterselskaber?*

5. Hvor mange ansatte i virksomhedens udenlandske datterselskaber har udført FoU-opgaver for virksomheden i 2013?

Skøn antal ansatte i udenlandske datterselskaber fordelt på hjemsteder

Gamle EU-lande Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene (Holland), Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Østrig	
Nye EU-lande Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovenien, Slovakiet, Tjekkiet, Ungarn	
Øvrige lande i Europa	
USA eller Canada	
Syd- og Mellemaamerika Lande syd for USA, inkl. Caribien	
Kina	
Indien	
Øvrige lande	

Besvar spørgsmål 6-11, hvis Ja i 2.4: *Har virksomheden selv udført eget FoU-arbejde i Danmark?*

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Udgifter til egen FoU i Danmark i 2013

- Opgør FoU-poster, så de **samlede** udgifter giver et retvisende billede.

6a Driftsudgifter til FoU-aktiviteter i 2013

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.	
- Løn og sociale udgifter vedr. FoU inkl. ATP og feriepenge	.000 kr.
- Andre driftsudgifter vedr. FoU fx husleje, lys, varme, rengøring, rejser, kontorhold, mindre apparatur, materialer og it-kørsler. Ekskl. afskrivninger og afdrag på lån	.000 kr.
- I alt driftsudgifter til FoU	.000 kr.

6b Anlægsudgifter til FoU-aktiviteter i 2013

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.	
- Bygninger anvendt til FoU fx nybygninger, større ombygninger, køb af ejendom. Faktiske omkostninger uden afskrivning	.000 kr.
- Apparatur og instrumenter til FoU med købspris over 50.000 kr. og flerårig levetid	.000 kr.
- I alt anlægsudgifter til FoU	.000 kr.

6c Udgifter til egen FoU i alt

.000 kr.

Fordeling af driftsudgifter til egen FoU i 2013

7. Angiv, hvordan driftsudgifterne til egen FoU er fordelt på...

	Andel i pct.
- grundforskning dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse uden nogen bestemt anvendelse i sigte.	pct.
- anvendt forskning dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det formål at opnå ny viden og forståelse. Arbejdet er dog primært rettet mod bestemte anvendelsesområder.	pct.
- eksperimentelt udviklingsarbejde dvs. systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning og/eller praktisk erfaring med det formål at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser.	pct.
I alt	(Sum bør være = 100 pct.) pct.

Finansiering af samlede udgifter til egen FoU i 2013

8. Fordel udgifter til egen FoU i 2013 på finansieringskilder:

a. Har virksomheden finansieret egen FoU med intern finansiering?

Ja Nej

> Angiv finansiering

ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Virksomhedens egen finansiering af egen FoU

.000 kr.

8. b. **Har virksomheden finansieret egen FoU med andre danske finansieringskilder?**

Ja	Nej
----	-----

> Angiv finansiering

ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Danske virksomheder i samme koncern	.000 kr.
- Andre danske virksomheder - inkl. ventureselskaber	.000 kr.
- Private danske organisationer og fonde mv.	.000 kr.
- Videnskabsministeriet Højteknologifonden, Rådet for Teknologi og Innovation, Det Frie Forskningsråd, Innovationsmiljøer mv.	.000 kr.
- Andre statslige institutioner	.000 kr.
- Regioner og kommuner	.000 kr.
- Vækstfonden	.000 kr.

c. **Har virksomheden finansieret egen FoU med udenlandske finansieringskilder?**

Ja	Nej
----	-----

> Angiv finansiering

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Udenlandske virksomheder i samme koncern	.000 kr.
- Andre udenlandske virksomheder	.000 kr.
- Private udenlandske organisationer, fonde mv.	.000 kr.
- EU-midler	.000 kr.
- Anden offentlig udenlandsk finansiering	.000 kr.

Finansiering af egen FoU i alt (Bør være = Oplyst udgift)

.000 kr.

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Udgifter til egen FoU fordelt på forskningsområder

9. Fordel de samlede udgifter til egen FoU på udvalgte forskningsområder:

- Udgifter til **samme** FoU-aktivitet kan medtages under **flere** områder
- Summen af fordelte udgifter kan være **større end 100 pct.**

	Andel i pct.
Materialeforskning	pct.
Bygge- og anlægsteknik	pct.
Sundhedsforskning	pct.
Genteknologi	pct.
Bioteknologi	pct.
Nanoteknologi	pct.
Levnedsmiddelforskning	pct.
Energiforskning	pct.
Miljøforskning	pct.
Ældreforskning og hjælpemiddelforskning	pct.
Forsvarsteknologi	pct.
Ledelses-, organisations-, kompetenceforskning	pct.
Programmer integreret i andre produkter	pct.
Programmer som selvstændige produkter	pct.
Hardware	pct.
Andre områder	pct.

Udgifter til egen FoU fordelt på produktgrupper

10. Fordel de samlede FoU-udgifter på de produkter eller tjenesteydelser, som virksomhedens FoU har været rettet imod.

Sum af andele - nederst - skal være = 100 pct.

	Andel i pct.
Fødevarer	pct.
Medicinalvarer	pct.
Bioteknologi	pct.
Maskiner	pct.
It-industri	pct.
Måleinstrumenter mv.	pct.
Anden industri	pct.
Forsyning, bygge/anlæg	pct.
Anden service	pct.
Udvikling af software	pct.
Anden it-service	pct.
Andre typer af slutprodukter	pct.
I alt (skal være = 100 pct.)	pct.

Hovedbranche for FoU-aktiviteter

11. Foregik virksomhedens FoU-aktiviteter i 2011 primært inden for virksomhedens hovedbranche?

Ja Nej

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Hvis Nej:

>Angiv den branche som virksomhedens FoU-aktiviteter primært udføres i:

Besvar spørgsmål 12-13, hvis Ja i 2.3: Har virksomheden købt FoU-arbejde fra andre?

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Udgifter til købt FoU udført af eksterne aktører i 2013

- Opgør poster så de samlede udgifter giver et retvisende billede.

12. Udgifter til købt FoU

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

FoU købt af virksomheder...

- i samme koncern i Danmark
FoU udført af andre dele af koncernen i Danmark og anvendt internt i virksomheden .000 kr.
- i samme koncern i udlandet
FoU udført af andre dele af koncernen i udlandet og anvendt internt i virksomheden .000 kr.

FoU købt i Danmark fra...

- andre virksomheder .000 kr.
- konsulenter .000 kr.
- Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS)
Se liste: www.teknologiportalen.dk .000 kr.
- universiteter og andre højere læreanstalter .000 kr.
- andre offentlige forskningsinstitutioner .000 kr.
- andre (anfør):   .000 kr.

FoU købt i udlandet fra...- andre virksomheder - konsulenter - offentlige forskningsinstitutioner, universiteter mv. **Udgifter til købt FoU i alt** **Finansiering af udgifter til købt FoU udført af eksterne aktører****13. Fordel udgifter til købt FoU i 2013 på finansieringskilder****a. Har virksomheden finansieret købt FoU med intern finansiering?**

Ja Nej

> Angiv...

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- virksomhedens egen finansiering af købt FoU **b. Har virksomheden finansieret købt FoU med andre danske finansieringskilder?**

Ja Nej

> Angiv finansiering fra...

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- danske virksomheder i samme koncern - andre danske virksomheder - inkl. ventureselskaber - private danske organisationer og fonde mv. - videnskabsministeriet Højteknologifonden, Rådet for Teknologi og Innovation,
Det Frie Forskningsråd, Innovationsmiljøer mv.- andre statslige institutioner - regioner og kommuner - vækstfonden **c. Har virksomheden finansieret købt FoU med udenlandske finansieringskilder?**

Ja Nej

> Angiv finansiering fra...

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- udenlandske virksomheder i samme koncern - andre udenlandske virksomheder - private udenlandske organisationer, fonde mv. - EU-midler - anden offentlig udenlandsk finansiering **Finansiering af købt FoU i alt** (Bør være = Oplyst udgift)

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Del II: Innovation i virksomheden

- **Innovation:** Faktisk introduktion af nye eller væsentligt ændrede produkter, produktions-processer, arbejdsgange, organisationsformer eller metoder til markedsføring.
- Innovation kan introduceres med eller uden eget forudgående FoU-arbejde.
- I 2012 havde 46 pct. af virksomhederne mindst én form for innovation.
- En del af spørgsmålene om innovation angår den treårige periode 2011-2013.

Produktinnovation: Nye varer eller serviceydelser

- Medtag markedsintroduktion af produkter, fx varer eller serviceydelser, der er **nye eller væsentligt ændrede** med hensyn til bestanddele, egenskaber, funktionalitet eller undersystemer.
- Produkterne skal være **nye for virksomheden**, men kan evt. være udviklet eller introduceret før af andre.
- **Spørgsmålene angår den treårige periode 2011-2013.**

14. Har virksomheden i 2011-2013 introduceret...

- varer, der er nye eller væsentligt ændrede?
ekskl. rent æstetiske ændringer og direkte videresalg af nye købte varer
- serviceydelser, der er nye eller væsentligt ændrede?

	Ja	Nej
- varer, der er nye eller væsentligt ændrede? ekskl. rent æstetiske ændringer og direkte videresalg af nye købte varer		
- serviceydelser, der er nye eller væsentligt ændrede?		

Hvis mindst ét Ja: Besvar a-c

a. Er disse nye produkter primært udviklet af ...

- virksomheden eller koncernen alene
- virksomheden i samarbejde med andre
- virksomheden,
ved tilpasning eller modificering af varer eller services, der oprindeligt er udviklet af andre virksomheder eller institutioner
- andre virksomheder eller institutioner

Varer Service

	Varer	Service
- virksomheden eller koncernen alene		
- virksomheden i samarbejde med andre		
- virksomheden, ved tilpasning eller modificering af varer eller services, der oprindeligt er udviklet af andre virksomheder eller institutioner		
- andre virksomheder eller institutioner		

b. Introducerede virksomheden i 2011-2013 produkter der var...

	Ja	Nej
- helt nye på verdensplan?		
- helt nye på virksomhedens marked?		
- nye for virksomheden, men kendte på markedet?		

c. Fordel den samlede omsætning i 2013 på produkter, der i 2011-2013 blev introduceret som...

	Fordel i pct.
- nye på verdensplan	pct.
- nye på virksomhedens marked	pct.
- nye for virksomheden	pct.
- uændrede eller ubetydeligt ændrede i forhold til tidligere inkl. videresalg af købte varer og tjenesteydelser	pct.
Samlet omsætning i 2013 (sum bør være = 100 pct.)	pct.

Procesinnovation: Nye produktionsprocesser

- Indførelse af **nye eller væsentligt ændrede** produktionsprocesser, arbejdsgange, distributionsmetoder eller støttefunktioner.
- Processen skal være ny **for virksomheden**, men kan være udviklet eller anvendt før af andre.
- Spørgsmålene angår den treårige periode 2011-2013.
- Evt. nye organisationsformer angives i separat sektion.

15. Har virksomheden i 2011-2013 indført nye eller væsentligt ændrede...

	Ja	Nej
- metoder til produktion af varer eller serviceydelser?		
- metoder vedr. logistik, levering eller distribution af materialer, produkter eller serviceydelser?		
- støttefunktioner for arbejdsgange, fx systemer eller rutiner vedr. indkøb, vedligeholdelse, regnskab eller it?		

Hvis mindst ét Ja: Besvar a

a. Er disse nye processer primært udviklet af ...

- virksomheden eller koncernen alene	
- virksomheden i samarbejde med andre	
- virksomheden, ved tilpasning eller modificering af varer eller services, der oprindeligt er udviklet af andre virksomheder eller institutioner	
- andre virksomheder eller institutioner	

Uafsluttede innovationsaktiviteter

- Medtag aktiviteter (ud over FoU) iværksat i forbindelse med udvikling eller introduktion af nye produkter, processer eller arbejdsgange.
- Uanset om aktiviteterne har resulteret i konkret innovation.
- Medtag fx anskaffelse af maskinel, udstyr, software og licenser, oplæring, ingeniørarbejde, industrielt design mv.

16. Har virksomheden i 2011-2013 (ud over evt. FoU) iværksat nogen innovationsaktiviteter, ...

- der stadig var i gang ved udgangen af 2013?
- der er opgivet eller afbrudt uden resultat?

	Ja	Nej
- der stadig var i gang ved udgangen af 2013?		
- der er opgivet eller afbrudt uden resultat?		

Besvar spørgsmål 17, hvis mindst ét Ja i 14, 15 eller 16
(Har virksomheden haft produktinnovation, procesinnovation eller uafsluttede innovationsaktiviteter?):

Målsætning for innovationsaktiviteter

17. Hvor stor betydning havde følgende målsætninger for virksomhedens innovationsaktiviteter i 2011-2013?

Giv en samlet vurdering af hver målsætning, hvis virksomheden havde flere innovationsprojekter.

Målsætning:	Betydning			Ikke relevant
	Stor	Nogen	Lille	
- Øge udvalget af varer eller serviceydelser				
- Erstatte forældede produkter, processer eller arbejdsgange				
- Komme ind på nye markeder				
- Øge markedsandel				
- Forbedre kvaliteten af varer eller serviceydelser				
- Forbedre sundhed og sikkerhed				
- Øge fleksibiliteten i fremstilling af varer eller serviceydelser				
- Øge kapaciteten i fremstilling af varer eller serviceydelser				
- Reducere omkostninger pr. produceret enhed				

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Organisatorisk innovation: Nye organisationsformer

- Indførelse af **nye eller væsentligt ændrede** metoder til organisering af arbejdspladsen, forretningsgange, videnstyring eller eksterne relationer.
- **Spørgsmålene angår den treårige periode 2011-2013.**
- **Medtag:** Nye organiseringer, der er indført efter strategisk ledelsesbeslutning.
- **Medtag ikke:** Nye organiseringer, der primært skyldes fusion eller overtagelse.

18. Indførte virksomheden i 2011-2013 nye metoder til organisering af...

- **forretningsgange eller procedurer**
fx kvalitetsstyring, resultatstyring, videnstyring, lean, reorganisering, forsyningskædeledelse mv.
- **ansvar og beslutningskompetence**
fx decentralisering, job-rotation, teamwork, sammenlægning eller opdeling af afdelinger mv.
- **eksterne relationer** til andre virksomheder eller institutioner
fx nye alliancer, partnerskaber, udlicitering, underleverandører mv.

Ja	Nej

Innovation af markedsføring: Nye markedsføringsmetoder

- Introduktion af **nye eller væsentligt ændrede** markedsføringskoncepter eller strategier.
- **Medtag:** Nye produktdesign, emballager, eksponeringer, promovinger og prissætninger.
- **Medtag ikke:** Sæson- eller rutinemæssige ændringer af markedsføringsmetoder.

19. Introducerede virksomheden i 2011-2013...

- nye eller væsentligt ændrede produktdesign eller indpakning?
medregn ikke ændringer, der alene påvirker produktets funktionalitet
- nye medier eller teknikker til promovring af produkter?
fx nye reklamemedier, varemærkedesign, loyalitetsprogrammer mv.
- nye markedsføringsstrategier?
fx rettet mod nye kundegrupper eller segmenter
- nye salgskanaler eller metoder til eksponering af produkter?
fx nye franchise- eller distributionslicenser, koncepter til produkteksponering, direkte salg, eneret til detailhandel mv.
- nye metoder til prissætning af varer eller serviceydelser?
fx nye rabatsystemer, variabel prisfastsættelse efter efterspørgsel mv.

Ja	Nej

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Samarbejde om forskning, udvikling og innovation

Ja Nej

20. Har virksomheden i 2011-2013 samarbejdet med eksterne aktører om FoU og innovation?

Hvis Ja: Besvar a

a. Angiv samarbejdspartnere og deres hjemsteder

Mindst én markering for hver type samarbejdspartner

	Danmark	Europa i øvrigt	USA	Kina/ Indien	Udland i øvrigt	Ikke relevant
- Andre virksomheder i koncernen						
- Leverandører af udstyr, materialer, dele eller software						
- Kunder eller klienter i den private sektor						
- Kunder eller klienter i den offentlige sektor						
- Konkurrenter eller andre virksomheder i samme branche						
- GTS (Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter) Se liste: www.teknologiportalen.dk						
- Private FoU-virksomheder fx konsulenter, private laboratorier eller forskningsinstitutioner						
- Virksomheder i andre brancher ekskl. kunder og leverandører						
- Universiteter eller andre højere læreranstalter						
- Offentlige forskningsinstitutioner						
- Offentlige serviceudbydere fx sygehuse, skoler, daginstitutioner, Forsvaret mv.						
- Andre offentlige samarbejdspartnere						

Hvis Ja til "Universiteter eller andre højere læreranstalter i Danmark": Besvar b

b. Hvilke danske universiteter har virksomheden haft FoU- eller innovationssamarbejde med?

- Københavns Universitet
- Aarhus Universitet
- Syddansk Universitet
- Roskilde Universitet
- Aalborg Universitet
- Danmarks Tekniske Universitet
- IT-Universitetet i København
- Copenhagen Business School (Handelshøjskolen)

Besvar spørgsmål 21-23, hvis mindst ét Ja i spørgsmål 14-19
(Hvis virksomheden har haft mindst én form for innovationsaktivitet):

Kilder der har bidraget til innovationsaktiviteter

21. Hvor stor betydning havde følgende kilder for idéudvikling og gennemførelse af innovationsaktiviteter i 2011-2013?

Giv en samlet vurdering, hvis virksomheden havde flere innovationsprojekter.

	Betydning			Ikke relevant
	Stor	Nogen	Lille	
Interne kilder:				
- Kilder i egen virksomhed eller koncern				
Erhvervslivet i øvrigt:				
- Leverandører af udstyr, materialer, dele eller software				
- Kunder eller klienter				
- Konkurrenter eller andre virksomheder i samme branche				
- Private konsulenter, laboratorier eller forskningsinstitutioner				
Offentlige institutioner:				
- Universiteter eller andre højere læreanstalter				
- Andre offentlige forskningsinstitutioner, fx sektorforskningsinstitutter				
Andet:				
- Konferencer, messer, udstillinger				
- Videnskabelige tidsskrifter og fagblade				
- Faglige og industrielle organisationer				

Lokaliteter for innovationsaktiviteter

22. Blev alle virksomhedens innovationsaktiviteter i Danmark i 2013 udført på det postnummer, hvor virksomheden har hovedadresse (registreret som)?

Ja	Nej

- > Angiv postnumre hvor virksomheden har gennemført egne innovationsaktiviteter eller anvendt købte ydelser.

Angiv fordeling af FoU-udgifter på postnumre.

Postnummer	>>	Procentandel af innovationsudgifter	
			pct.
			pct.
			pct.
Sum bør være = 100			pct.

1: Fou i virksomhed	2: Egen FoU - Udgift	3: FoU - Områder	4: Købt FoU - Udgift	5: Produkt & Proces
6: Org. & Marketing	7: I - Samarbejde	8: FoU & I - Udgift	9: Energi og innovation	10: Afslut

Samlede udgifter til egen FoU og innovation i Danmark i 2013

- Opgør poster, så de samlede udgifter giver et retvisende billede.

23. Angiv **kun** innovationsaktiviteter. FoU-aktiviteter er angivet under 2: *Egen FoU – Udgift* (side 7-9)

23a Driftsudgifter i 2013

FoU-aktiviteter

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Løn og sociale udgifter vedr. FoU inkl. ATP og feriepenge	.000 kr.
- Andre driftsudgifter vedr. FoU fx husleje, lys, varme, rengøring, rejser, kontorhold, mindre apparatur, materialer, it-kørsler. Ekskl. afskrivninger og afdrag på lån	.000 kr.

Innovationsaktiviteter - ekskl. FoU:

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Driftsudgifter vedr. innovation fx aktiviteter og tekniske forberedelser til introduktion af nye produkter, processer eller arbejdsgange. Inkl. løn, feriepenge, ATP og andre driftsudgifter, men ekskl. udgifter, der er opgivet under FoU	.000 kr.
---	----------

23b Anlægsudgifter i 2013

FoU-aktiviteter

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Bygninger anvendt til FoU	.000 kr.
fx nybygninger, større ombygninger, køb af ejendom. Faktiske omkostninger uden afskrivning	
- Apparatur og instrumenter til FoU	.000 kr.
med købspris over 50.000 kr. og flerårig levetid	

Innovationsaktiviteter - ekskl. FoU:

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Maskiner, udstyr og software til innovation	.000 kr.
fx avancerede maskiner, udstyr eller software til frembringelse af nye produkter, processer eller arbejdsgange	

23c Andre udgifter til innovationsaktiviteter - ekskl. FoU - i 2013

Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.

- Køb af eksterne rettigheder	.000 kr.
fx registrerede varemærker, design, patenter eller brugsmodeller købt eller indicenseret med henblik på frembringelse af nye produkter	
- Erhvervelse af anden ekstern viden	.000 kr.
fx ikke patenterede opfindelser, knowhow eller anden viden	
- Konsulentydelse	.000 kr.
fx undersøgelse af kunders/markedets behov	

23d	Udgifter til innovation i alt	.000 kr.
	Udgifter til innovation og egen FoU i alt	.000 kr.

Frivillige spørgsmål om energirelateret innovation

De sidste spørgsmål handler om energirelateret innovation.

En energirelateret innovation kan være et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), produktionsprocesser eller arbejdsgange inden for energiområdet. Dvs. projekter inden for energikilder eller energiforbrug eller energibesparelse.

- Energirelateret innovation kan være hovedformålet med et innovationsprojekt eller et biprodukt i forbindelse med andre formål.
- De energirelaterede innovationsprojekter kan både vedrøre en specifik vare eller tjenesteydelse eller fremstillingen af varer og tjenesteydelser.

Besvarelsen har stor værdi for undersøgelsen, men er ikke lovpligtig.

24. Har virksomheden i perioden 2011-2013 arbejdet med energirelateret produkt- eller procesinnovation?

Det kan fx være projekter, der vedrører energieffektivitet, vind, sol, bølgeenergi, brændselsceller, smart grid mv.

- Ja, har introduceret energirelateret produkt- og/eller procesinnovation
- Ja, har igangværende, men uafsluttede energirelaterede projekter, eller haft projekter, der er blevet opgivet
- Har overvejet, men ikke igangsat energirelateret innovation
- Nej, slet ikke/ikke relevant

25. Inden for hvilke områder har virksomheden introduceret produkt- eller procesinnovation?

	Ingen innovation	Produkt-innovation	Proces-innovation	Uafsluttede aktiviteter*	Ved ikke
Biomasse og affald					
Brint og brændselsceller					
Energieffektivitet					
Smart Grid systemer					
Vindenergi					
Solenergi					
Bølgeenergi					
Andet					

Hvis Andet

- beskriv venligst:

*uanset om det er produkt- eller procesrelateret

26. **Hvor stor en andel af virksomhedens samlede aktiviteter udgør energirelateret innovation?**

a. **Giv venligst et skøn for, hvordan virksomhedens samlede udgifter til innovation i er fordelt på...**

	Andel i pct.
- energirelateret produktinnovation	pct.
- energirelateret procesinnovation	pct.
- anden innovation	pct.
I alt	(Sum bør være = 100 pct.) pct.

b. **Giv venligst et skøn over, hvor stor en andel af virksomhedens samlede omsætning i, der kom fra...**

	Andel i pct.
- energirelaterede innovationer (produkter/tjenesteydelser/teknologier)	pct.
- andre produkter	pct.
I alt	(Sum bør være = 100 pct.) pct.

27. **Har virksomheden i perioden 2011-2013 mødt barrierer for innovation inden for energi i et eller flere realiserede, opgivne eller ikke-igangsatte innovationsprojekter?**

Ja	Nej	Ikke relevant / ved ikke

Hvis Ja:

Hvad var de primære barrierer?

	Barrierer, som kunne klares	Barrierer, som gjorde det for vanskeligt eller umuligt at gennemføre projekter	Ved ikke
Mangel på tid			
Mangel på ekstern finansiering			
Mangel på tekniske eller andre kompetencer			
Mangel på relevante samarbejdspartnere/leverandører			
Reguleringer/love			
Andet			
Hvis andet, - beskriv venligst:			

Kontaktperson - for denne indberetning

Navn:

Telefon:

Bemærkninger - til denne indberetning